

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Анатолій ЦЬОСЬ

«26» лютого 2021 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ ОС «БАКАЛАВР», «МАГІСТР»,
ОКР «СПЕЦІАЛІСТ» ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
«МАГІСТР»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА
ДІЯЛЬНІСТЬ»**

(освітня програма – «Економіка підприємства»)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступне випробування з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності має на меті перевірку засвоєння теоретичних і практичних знань щодо економічних процесів та закономірностей функціонування та розвитку підприємства, організації торгівлі та біржової діяльності. В процесі фахового випробування абітурієнт здатний вирішити наступні завдання:

- здійснювати економічне діагностування підприємства, аналіз й оцінку підприємницького потенціалу;
- виконувати техніко-економічні розрахунки потреби в ресурсах, рівня їх використання та результатів діяльності;
- здійснювати збирання, обробку, систематизацію і узагальнення інформації про діяльність підприємства та умови його функціонування;
- розробляти стратегію та плани діяльності підприємства в цілому та його окремих підрозділів;
- створювати і налагоджувати внутрішній економічний механізм підприємства, системного проектування управління матеріальними і фінансовими потоками на основі ІТ;
- розробляти та обґрунтувати господарські рішення щодо підвищення конкурентоспроможності та ефективності функціонування підприємства;
- здійснювати контроль за ефективністю використання ресурсів і досягненням поставлених завдань;
- аналізувати якість основних груп послуг у ринкових умовах з урахуванням чинної законодавчої бази;
- оцінювати ефективні можливості зовнішнього зростання і організаційно-структурних змін та економічно обґрунтовувати відповідні проекти;
- розроблювати та удосконалювати методичний інструментарій і стандарти економічної роботи, проводити наукові дослідження з економіки підприємства, організації торгівлі та біржової діяльності.

В результаті вивчення відповідних курсів за навчальним планом освітнього ступеня «бакалавр» у вступника формуються наступні **компетенції**:

- 1) Розв'язання складних задач і проблем у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог;
- 2) Опанування загальними засадами методології наукової та професійної діяльності, набуття інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Зміст вступного випробування ґрунтується на основі чинного законодавства України та вимог кваліфікаційної характеристики (КХ) підготовки фахівців з економіки підприємства та спрямований на перевірку комплексу знань, умінь і компетенцій, які враховані у навчальних програмах.

Абітурієнт повинен:

знати:

- як в рамках кожного, окремо взятого підприємства використовуються конкретні форми прояву в господарській діяльності підприємства економічних законів і закономірностей функціонування і розвитку суспільного виробництва;
- необхідну сукупність теоретичних та практичних знань з економіки підприємства, менеджменту та маркетингу на сучасному етапі її розвитку в Україні;

- теорію та практику підприємництва, формування та використання виробничого потенціалу, матеріальних, трудових та фінансових ресурсів;
- теоретичні знання з організаційної побудови оптової та роздрібною торгівлі.

ВМІТИ:

- аналізувати результати господарської діяльності та знаходити шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства;
- обґрунтовувати ефективні варіанти розміщення торговельного підприємства;
- розробляти стратегію підприємства та оцінювати її ефективність;
- організувати пошук інформації у процесі вивчення бізнес-середовища та привабливості підприємницького клімату;
- формувати пакет документів і реєструвати підприємство;
- визначати ефективність бізнесу.

Вступне випробування з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності включає питання з курсів економіки підприємства, теорії та практики підприємництва і економіки та організації торгівлі. Ці завдання відповідають кваліфікаційним вимогам до фахівця підготовленого відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка підприємства».

ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Підприємство в сучасній економічній системі

Економіка та її місце в суспільному житті. Складники суспільного виробництва. Сутність підприємництва як форми господарської діяльності.

Поняття підприємства як організаційно виокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери. Головні напрями діяльності підприємства.

Принципи й механізм реалізації підприємницької діяльності

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Сутність, основні функції здійснення і види підприємництва. Класична та інноваційна моделі підприємництва. Значення підприємницької діяльності для функціонування ефективної системи господарювання. Види й організаційні форми підприємств.

Господарський кодекс України, його основні розділи та їхній зміст. Статут підприємства. Генеральна тарифна угода. Колективний договір. Інші правові документи, що регулюють окремі напрями діяльності підприємства.

Об'єктивна обумовленість та економічно-соціальна доцільність різних за принципами і цілями об'єднання підприємств та організацій виробничої і невиробничої сфер діяльності. Сучасні форми добровільного та інституційного об'єднання підприємств та організацій.

Тема 3. Управління підприємством

Особливості підприємства як складної системи. Об'єктивна необхідність і поняття управління суб'єктами господарювання. Планування, організація, мотивація і контроль як основні функції управління підприємствами та організаціями (установами).

Поняття і теоретико-методологічна основа класифікації методів управління. Змістова характеристика економічних, організаційно-розпорядчих і соціально-психологічних методів управління. Організаційні форми реалізації методів управління суб'єктами господарювання різного рівня.

Поняття і параметри організаційної структури управління підприємством (організацією). Основні типи організаційних структур управління: лінійно-функціональні, дивізіон альні, матричні. Принципи та етапи процесу побудови організаційних структур управління виробничими і невиробничими підприємствами. Особливості вибору організаційних структур управління новостворюваних підприємств різних розмірів і форм власності, галузевої належності.

Тема 4. Планування діяльності підприємства

Планування як домінуюча функція управління. Специфічні принципи планування (вибір та обґрунтування цілей, системність, безперервність, оптимальність використання ресурсів, збалансованість) Система планів підприємства. Методи планування діяльності та розвитку підприємства.

Сутність стратегічного планування. Місія і стратегічні цілі підприємства. Основні етапи стратегічного планування діяльності підприємства. Методи вибору стратегії. Види загальних стратегій. Конкурентні та функціональні стратегії підприємства. Розвиток системи стратегічного планування та бізнес-планування.

Відмінність тактичного планування від стратегічного. Основний зміст тактичних (середньо- та короткострокових) планів підприємства. Показники тактичних планів, їх класифікація і призначення. Сутність і системи оперативного планування діяльності

виробничих підрозділів підприємства. Проблеми вдосконалення тактичного та оперативного планування за умов ринкової системи господарювання.

Тема 5. Необоротні активи підприємства

Економічна суть необоротних активів. Склад і взаємозв'язок засобів виробництва і виробничих фондів. Виробничі фонди як вартісна категорія. Оцінка основних засобів. Видова класифікація основних засобів.

Спрацювання й відтворення необоротних матеріальних та нематеріальних активів. Характеристика процесу відтворення основних засобів. Фізичне (матеріальне) та моральне спрацювання основних засобів. Амортизація необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів підприємства. Методи амортизації.

Поняття і види нематеріальних активів підприємства. Склад нематеріальних активів. Показники використання основних засобів.

Ефективність використання основних засобів. Виробнича потужність підприємства та методи її визначення.

Тема 6. Оборотні активи підприємства

Поняття оборотних активів підприємства, їх склад та структура. Склад оборотних активів, характеристика виробничих запасів, напівфабрикатів власного виготовлення, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів.

Нормування та оцінка запасів підприємств. Нормування витрат та розрахунки необхідного обсягу оборотних активів підприємства. Методи розрахунку нормативів оборотних активів (аналітичний, коефіцієнтний, прямого розрахунку). Обчислення нормативів оборотних активів у виробничих запасах, незавершеному виробництві, залишках готової продукції. Визначення загального нормативу оборотних активів для підприємства. Характеристика методів оцінки запасів підприємства при їх вибутті.

Ефективність використання оборотних активів. Основні показники ефективності використання оборотних активів: коефіцієнти оборотності (кількість оборотів) і завантаження, тривалість одного обороту в днях, рентабельність, методика їх обчислення.

Тема 7. Персонал підприємства, його продуктивність праці

Поняття, класифікація, структура персоналу підприємства. Показники наявності та використання персоналу. Показники руху персоналу.

Планування чисельності працівників на підприємстві. Визначення кількості персоналу та нормування праці. Методи визначення кількості персоналу. Методи визначення витрат робочого часу.

Продуктивність праці та її планування. Чинники підвищення продуктивності праці. Мотивування праці.

Тема 8. Оплата праці на підприємстві

Поняття оплати праці. Складові заробітної плати. Основні функції заробітної плати. Тарифна система оплати праці.

Форми заробітної плати. Основні системи оплати праці. Сучасні тенденції у застосуванні форм заробітної плати. Колективні форми організації та оплати праці. Види доплат і надбавок. Основні принципи формування системи преміювання персоналу.

Державна політика оплати праці. Механізм державного регулювання оплати праці та соціального захисту.

Тема 9. Виробнича програма і збут продукції

Основні показники виробничої програми підприємства. Завдання виробничої програми. Номенклатура та асортимент продукції (послуг). Товарна, валова, реалізована та чиста продукція підприємства.

Поняття, функції і принципи маркетингової діяльності. Основні напрями маркетингової діяльності.

Якість продукції як економічна категорія. Показники якості продукції та їх характеристика. Методи оцінки якості продукції. Поняття і визначення рівня конкурентоспроможності продукції. Забезпечення конкурентоспроможності продукції. Особливості системи стандартизації та сертифікації в Україні.

Тема 10. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Фінансова діяльність підприємства. Зміст фінансової діяльності. Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Прибутковість і дохідність: їхня сутність, відмінність між ними. Джерела формування доходу підприємства. Види та характеристика доходів.

Прибуток підприємства, порядок визначення та використання. Рентабельність підприємства. Показники рентабельності.

Ефективність діяльності підприємства. Система показників економічної ефективності виробництва.

Рекомендована література

1. Базилінська О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2009. 352 с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
3. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге видання. Київ: Центр учбової л-ри, 2010. 488 с.
4. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
5. Економіка підприємства: навч. посіб. / заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
6. Економіка підприємства: навч. посіб. / [Ліпич Л. Г., Буняк Н.М., Геліч Н. В. та ін.] ; за заг.ред. Л. Г. Ліпич. / [3-тє вид., переробл. і доп.]. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. 610 с.
7. Економіка підприємства: навч. посіб. / заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с.
8. Економіка підприємства: навч. посібник / [В.В. Козик, О.Ю. Ємельянов, О.Я. Загорецька., В.М. Мельник, О.І. Гудзь]. Львів: Вид-во «Простір-М», 2017. 406 с.
9. Економіка підприємства: підручник. / заг. ред. Й. М. Петровича. Львів: Новий Світ, 2004. 680 с.
10. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр учб. л-ри, 2009. 728 с.
11. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
12. Крайник О. П. Економіка підприємства: навч. посіб. Львів: Інтелект-Захід, 2005. 296 с.
13. Кузьмін О. Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: підручник. Київ: Академвидав, 2007. 464 с.
14. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.Й, Чубка О.М. Фінанси підприємств: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
15. Лойко В. В., Макаровська Т. П. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2015. 267 с.
16. Скоропад І. С. та ін. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник / І. С. Скоропад, О. Б. Курило, О. М. Чубка, О. В. Дідух, І. О. Кривецький. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 344 с.
17. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
18. Шваб Л. І. Економіка підприємства: підручник. Київ: Каравела, 2015. 416 с.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тема: Теоретичні основи підприємницької діяльності

Предмет дисципліни. Методологічна база курсу: системний та логічний підходи; принцип суперечності; аналіз і синтез; метод абстракції.

Основи виникнення і розвитку підприємництва Економічна система та її складові частини: продуктивні сили; виробничі відносини (економічна власність); техніко-економічні відносини; організаційно-економічні відносини; господарський механізм. Підприємницька ідея та механізм її втілення

Сутність, джерела і принципи реалізації підприємницької ідеї. Види підприємницької діяльності Фактори вибору конкретного виду підприємницької діяльності.

Зовнішнє середовище діяльності. Підприємницьке середовище. Внутрішнє середовище підприємства. Фактори мікросередовища підприємства. Зовнішнє середовище підприємства. Фактори макросередовища підприємства: прямого впливу; непрямого впливу.

Тема 2. Загальні засади функціонування підприємства та його ресурси

Підприємництво. Підприємство. Майно підприємства. Поняття оборотних активів підприємства, їх склад та структура. Склад оборотних активів. Основні засоби й оборотні кошти. Ефективність використання оборотних активів. Основні показники ефективності використання оборотних активів. Запаси підприємства. Амортизація.

Джерела формування майна підприємства. Грошові і матеріальні внески засновників. Доходи від основного й іншого видів діяльності. Доходи від цінних паперів. Кредити банків і інших кредиторів. Надходження від роздержавлення і приватизації власності.

Тема 3. Планування в підприємницькій діяльності

Планування діяльності підприємства. Види планів. Сутність стратегічного планування. Місія і стратегічні цілі підприємства. Довгострокове планування на основі проміжних цілей. Стратегічний план. Відмінність тактичного планування від стратегічного. Сутність і системи оперативного планування діяльності. Оперативно-календарний план. Бізнес-план.

Основні функції бізнес-плану. Принципи складання бізнес-плану. Структурні елементи бізнес-плану. Характеристика та класифікація функцій менеджменту.

Зміст функції планування. Стратегічне планування та його види. Методи організаційного планування.

Тема 4. Менеджмент в підприємницькій діяльності

Суть поняття «управління» та «менеджмент». Фази, об'єкти та суб'єкти процесу управління. Менеджмент як складова процесу управління. Значення та завдання менеджменту. Складові та рівні менеджменту. Функції менеджера.

Методи менеджменту. Організація, її роль і значення. Структурна побудова організацій.

Характеристика та класифікація функцій менеджменту. Зміст функції планування. Стратегічне планування та його види. Методи організаційного планування. Поняття мотивації та її зміст. Мотиваційні теорії. Роль заохочення та стягнення в ефективності мотивації. Механізм дії мотивації до праці через потреби. Поняття і зміст контролю. Ознаки та характеристики контролю. Види контролю.

Тема 5. Маркетинг в підприємницькій діяльності

Функції, принципи та цілі маркетингу. Концепції маркетингу. Тактика і стратегія маркетингу.

Маркетингове середовище. Маркетингова товарна політика. Сутність маркетингової політики та її структура. Маркетингова цінова політика. Цінова політика підприємства у системі маркетингу. Сутність та роль маркетингової цінової політики. Методи маркетингового ціноутворення. Вибір методу ціноутворення.

Маркетингова політика комунікацій. Комплекс маркетингових комунікацій. Основні елементи комплексу маркетингових комунікацій. Алгоритм планування комплексу маркетингових комунікацій і характеристика його основних етапів.

Маркетингова політика розподілу. Канали розподілу продукції. Види каналів.

Рекомендована література

1. Антошкіна Л.І., Горяча О.Л. Потенціал і розвиток підприємства: навч.-метод. посіб.: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Донецьк: Юго-Восток, 2012. 450 с.
2. Ануфрієва О. Л., Пальчевська Т. Г., Лагоцька Г. М. Підприємницька діяльність. Навчальний посібник. / За науковою ред. О.Л. Ануфрієвої. ІваноФранківськ, «ЛілеяНВ», 2014. 304 с
3. Балабанова Л. В. Маркетинг: підруч. К. : Знання–Прес, 2004. 646 с.
4. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання : Навчальний посібник. Харків: Промарт, 2015. 300 с.
5. Васюренко О. В. Банківські операції : навч. посіб. К. : Знання, 2008. 318 с.
6. Виноградська А. М. Комерційне підприємництво: сучасний стан, стратегії розвитку : монографія. К. : Центр навч. л-ри, 2004. 808 с.
7. Вовчак О. Д. Кредит і банківська справа : [підруч.]. К. : Знання, 2008. 564 с.
8. Господарський кодекс України No 436-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2>.
9. Довгань Л. Є. Стратегічне управління : навч. посіб. К. : Центр учбової л-ри, 2009. 440 с
10. Карлін М. І. Правові основи підприємництва : навч. посіб. К. : Кондор, 2011. 368 с.
11. Касьянова Н.В. Управління розвитком підприємства на основі кумулятивного підходу: концепція, моделі та методи: монографія. Донецьк: Купріянов В. С., 2011. 375 с.
12. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського НАН України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
13. Основи підприємництва: Підручник.[Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.
14. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
15. Податковий кодекс України : прийнятий Верховною Радою України від 02.12.2010 No 2755-VI : [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
16. Про підприємництво. Верховна Рада УРСР; Закон від 07.02.1991 No 698-XII (Редакція від 05.04.2015). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.
17. Сімків Л.Є. Побігун С.А. Тенденції розвитку малого підприємництва в Україні в умовах диспропорційності економічного зростання. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Випуск 3. С. 560–564.
18. Тягунова Н. Підприємництво і бізнес культура. Центр навчальної літератури, 2017. 118 с.

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ

Тема 1. Значення, сутність та функції торгівлі

Місце торгівлі в економічній системі. Функції торгівлі: доведення товарів до споживачів; продовження процесу виробництва у сфері товарного обігу (сортування, комплектування, пакування); зміна форм вартості з товарної на грошову; надання торгових послуг населенню в процесі реалізації товарів.

Поняття внутрішньої торгівлі. Основи організації внутрішньої торгівлі. Організаційні форми торгівлі.

Тема 2. Організаційні основи оптової торгівлі

Економічна сутність оптової торгівлі. Основні види оптової торгівлі. Оптове (гуртове) торговельне підприємство.

Основна умова віднесення торговельного підприємства до оптових торговельних підприємств. Комерційні функції оптових продавців.

Виробничі функції оптових продавців. Торгово-технологічний процес оптового підприємства.

Тема 3. Види оптових посередників та їх функції за умов ринкової економіки

Комерційне посередництво. Посередники. Канал товароруку. Прямий і непрямий методи збуту.

Види посередників: агент, брокер, дилер, комісіонер, консигнатор, дистриб'ютор, торговий маклер, посилторговець, комівояжер, аукціоніст, мерчандайзер.

Тема 4. Товарні склади

Складську мережу як складова інфраструктури товарного ринку. Склад товарний. Складське господарство.

Раціональна організація технологічних процесів на складах. ти групи складських приміщень: оперативні, допоміжні, підсобно-технічні та адміністративно-побутові. Технологічний процес на складі.

Чинники, які впливають на технологію складських операцій. Складські технологічні операції: головні (приймання, зберігання, відпуск), побічні (розпакування, упакування, фасування) та експедиційні (приймання товарів від органів транспорту, доставка на склади зі станції призначення та роздрібну торговельну мережу).

Техніко-економічні показники оцінки ефективності роботи складів: розмір вантажообігу; пропускна спроможність складу; раціональне використання площі й місткості складу; собівартість переробки 1 т вантажів; рівень продуктивності праці і рівень механізації робіт.

Тема 5. Організаційні основи функціонування роздрібною торгівлі

Сутність та функції роздрібною торгівлі. Особливості комерційної роботи з продажу товарів у роздрібних торгових підприємствах на відміну від оптових підприємств. Формування оптимального асортименту товарів у магазині.

Основні функції роздрібною торгівлі. Види та класифікація торговельних об'єктів.

Форми роздрібною торгівлі: магазинна, позамагазинна, мережева, дистанційна, ярмаркова. Типи магазинів: спеціалізовані магазини, універмаги, супермаркети, невеликі магазинчики, магазини, що торгують за зниженими цінами (дисканти), магазин «викидних цін» (фірмові магазини, незалежні магазини, оптові/складські клуби і), супермагазини (комбіновані магазини, гіпермаркети, виставкові).

Типи магазинів роздрібною торгівлі за формою власності: корпоративні мережі магазинів; добровільні мережі; роздрібні кооперативи; споживчі кооперативи; франчайзингові організації; торговельні конгломерати.

Позамагазинна торгівля: стаціонарна (ринки); нестаціонарна; переносна; розвізна; розносна. Поняття торговельного підприємства, його ознаки. Поняття торговельної організації, та торговельної системи.

Тема 6. Організація товаропостачання роздрібною торговельною мережі

Вимоги до раціональної організації товаропостачання. Принципи організації товаропостачання базується на таких принципах: планованість, ритмічність, оперативність, безперебійність.

Приймання товарів за кількістю та якістю Інструкція (№ П-6) «Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за кількістю». Інструкція (№ П-7) «Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю».

Методи товаропостачання; децентралізований («самовивіз») і централізований. Умови забезпечення якісного пакування товарів, Тара як елемент або різновид упаковки товарів.

Тема 7. Організація процесу роздрібного продажу товарів

Торгово-технологічний процес (ТТП) в магазині. Продаж товарів як основна операція торгово-технологічного процесу в магазинах.

Основні елементи торгового процесу (вивчення попиту населення, складання і подання заявок на завезення товарів, формування асортименту товарів, управління товарними запасами, рекламування товарів, їх продаж, надання покупцям додаткових послуг).

Технологічний процес (транспортування товарів; розвантажування транспортних засобів; приймання товарів за кількістю і якістю; доставка товарів у зону зберігання або в торговий зал магазину; зберігання; підготовка товарів до продажу; переміщення товарів в торговий зал; розміщування і викладання в торговому залі; проведення розрахунку за товари; надання покупцям додаткових послуг технічного характеру).

Три основні групи технологічних операцій, які виконуються в магазинах (операції безпосереднього обслуговування покупців; підготовча робота з обслуговування покупців; операції, пов'язані з процесом зберігання товарних запасів).

Основні схеми технологічного процесу в магазинах. Методи продажу товарів (продаж через прилавок, з індивідуальним обслуговуванням, самообслуговуванням, продаж за зразками, попереднім замовленням тощо).

Тема 8. Організація торговельного обслуговування

Основний критерій якості торговельного обслуговування. Стандартне обслуговування. Індивідуальне (вибіркове) обслуговування.

Основні правила торговельного обслуговування населення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 р. № 108. Права покупців. Закон України «Про захист прав споживачів».

Психологічні аспекти торговельного обслуговування. Раціональний рівень потреб споживачів.

Рекомендована література:

1. Апопій В. В. Міщук, В. М. Ребицький, С. І. Рудницький, Ю. М. Хом'як Організація торгівлі : підручник, 3-те вид. / за ред. Апопія В. В. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 632 с.
2. Апопій В. В. Міщук І. П. Теорія та практика торговельного обслуговування: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с

3. Балджи М. Д., Допіра І. А., Однолько В. О. Економіка та організація торгівлі : навч. посіб. Київ : Кондор-видавництво, 2017. URL: [368chhttp:// dspace.oneu.edu.ua /jspui/bitstream/96.pdf](http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/96.pdf) (дата звернення: 10.09.2020).
4. Балджи М. Д., Добрава Н. В., Однолько В. О., Осипова М. М. Торговельне підприємництво : навч. посібн. Київ : Кондор-видавництво, 2017. 112 с
5. Власова Н. О., Гросул В. А., Краснокутская Н. С., Круглова О. А. Економіка торгівлі: навч. посіб. Харків: Світ Книг, 2015. 473 с
6. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за ред. І. М. Сотник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
7. Савицька Н. Л., Мелушова І. Ю., Красноусов А. В., Олініченко К. С. Торговельне підприємництво: навч.-метод. посіб. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. 214 с.
8. Семикіна М. В., Збаржевецька Л. Д., Матієнко С. С. Економіка та організація торговельних підприємств: методичні вказівки до практичних занять. Кіровоград: КНТУ. 2013. URL: [http:// dspace.kntu.kr.ua /jspui/bitstream/ 123456789/ 3603/ 1/ ЕОТР%20pr.pdf](http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/3603/1/ЕОТР%20pr.pdf) (дата звернення: 12.09.2020)
9. Торговельне підприємництво: підручник / Міщук І. П. та ін. / за ред. Л. В. Фролової. Одеса: Бондаренко М. О., 2018. 640 с.
10. Чорна М. В, Кушнір Т. Б., Михайлова О. В. Економіка торгівлі: навч.-метод. посіб. Харків : ХДУХТ, 2015. с. 221.
11. Апопій В. В., Гуштан Т. В., Павлова М. Б. Роздрібна торгівля: концентрація, спеціалізація та типізація: монографія. Львів : Видавництво Новий Світ-2000, 2018, 233 с.
12. Внутрішня торгівля України: монографія / А.А. Мазаракі та ін. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. -864 с.
13. Нормативно-правові акти у сфері торгівлі, робіт та послуг URL: <https://www.cherk-consumer.gov.ua/hromadianam/upravlinnia-zakhystu-spozhyvachiv/novyny-upravlinnia-zakhystu-spozhyvachiv/1261-normatyvno-pravovi-akty-u-sferi-torhivli-robit-ta-posluh> (дата звернення: 10.09.2020).
14. Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць Куцик П. О. та ін.. Львів: Видавництво Львівського торговельно- економічного університету, 2018. Вип. 22. – 162 с
15. Рабінович А. В.. Правове регулювання захисту прав споживачів: навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2016. 342 с.
16. Структурні зміни та сучасні тенденції розвитку внутрішньої торгівлі України / Апопій В. В. та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2017. 440с.
17. Роздрібна торгівля учора і сьогодні URL: <http://workabox.ua/school/roznichnaya-torgovlya/#req> (дата звернення: 13.09.2020).
18. Права споживачів: як українцям захиститися від порушень в магазинах URL: <https://ukraine.segodnya.ua/ua/ukraine/prava-potrebiteley-kak-ukraincev-obmanyvayut-vmagazinah-1242476.html> (дата звернення: 13.09.2020).
19. Офіційний сайт державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 13.09.2020).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок оцінювання: конкурсний бал вступника для здобуття ступеня магістра оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Вступне випробування проводиться у письмовій формі за тестовими технологіями. У ході вступного випробування вступник розв'язує 20 завдань.

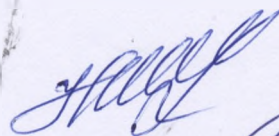
1 рівень (високий): 200–180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179–160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159–140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

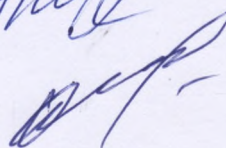
4 рівень (низький): 139–100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії

Наталія КОЛЕНДА

Відповідальний секретар приймальної комісії

Олег ДИКИЙ